

796.42 (082)
Л 38

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ
МОЛОДІ



ВИКОРИСТАННЯ РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ ПРИ ОЦІНЮВАННІ СПЕЦДИСЦИПЛІНИ “ЛЕГКА АТЛЕТИКА ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ”

Постановка проблеми. Рейтингове оцінювання є однією з головних складових кредитно-модульної системи. В основі такого оцінювання лежать поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність за певний період навчання. Впровадження педагогічного експерименту щодо кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах III — IV рівнів акредитації передувє суттєвому реформуванню не тільки вищої школи, а й усіх рівнів освітянської системи країни. Вирішене питання про входження України до єдиного освітнього простору Європи зазначає перехідний період, який вимагає глибокого вивчення можливостей та інтенсифікації експериментальних вишукувань. Світова спільнота плідно і ефективно використовує ECTS (європейська), UCTS (азіатсько-тихоокеанська), USCS (США), CATS (Великобританська), що забезпечують якісну підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних конкурувати на ринку праці. [2, с. 4-5; 3, с. 97-98].

У ВНЗ України скорочено обсяг годин дисципліни “Фізичне виховання”, відповідно знижується рухова активність та її

значення на формування особистості (М.Я. Віленський, З.Я. Меркулова та ін.), погіршується стан здоров'я студентів, збільшується кількість спеціальних медичних груп, близько 90% студентів мають відхилення стану здоров'я та 30-40% незадовільно фізично підготовлені (Г.П. Грибан, Є.О. Котов, О.О. Малімон). Це зобов'язує науковців і викладачів ВНЗ шукати нові форми й методи проведення занять.

На думку Т.Ю. Круцевич, підвищити якість навчання виховного процесу у фізичному вихованні може якісно оціночна діяльність, яка породжує потребу студента або викладача отримувати інформацію про те, відповідає чи ні якість знань та вмінь студента із предмета вимогам програми. Ціллю такої діяльності є контроль успішності студентів і формування в них адекватної самооцінки. Предмет оціночної діяльності - система знань та вмінь студента. Наслідком процесу оцінювання викладачем в результаті навчальної діяльності є оцінка. В.М. Сергієнко стверджує, що педагогічний контроль дає змогу підвищити ефективність управління процесом фізичної підготовки кожного студента, а також раціонально будувати за допомогою спеціальних педагогічних впливів процес розвитку рухових здібностей [1, 87-90].

Мета роботи. Вивчення активності у студентів до більш якісного засвоєння навчального матеріалу через використання рейтингової системи оцінювання.

Завдання роботи. Виявлення особливостей накопичення балів за різними модульно-рейтинговими показниками; спостереження за зростанням інтересу студентів до кінцевого результату навчання та підвищенням активності в їхній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Експеримент, в якому узяли участь студенти психолого-педагогічного університету, що навчаються за спеціальністю «Початкові класи з фізичним вихованням», був проведений на практичних заняттях з легкої атлетики у вересні — грудні 2012 р. Нами була розроблена та застосована схема модульно-рейтингових показників цієї дисципліни (рис.1).

При розробці модульно-рейтингових показників була використана модель 2 «Для суспільно-гуманітарних наук» за П. Сікорським. Максимальний рейтинг визначався 100 балами, що відповідали 100 % якості знань. При оцінюванні брався взає-

мозв'язок між рейтинговими показниками та п'ятибальною шкалою оцінок: «5» - 91-100%; «4» - 76-90%; «3» — 60-75%; «2» — менше 60%.

На протязі семестру студенти вивчали техніку виконання легкоатлетичних видів, засвоювали методіку навчання техніки бігу та штовхання ядра. На заняттях з «Легкої атлетики та методики викладання» вони самостійно проводили частини уроку з подальшим аналізом, накопичували базові знання з предмету, що сприяло формуванню професійно-педагогічної готовності до самостійної діяльності.

Програма VII семестру передбачає вивчення двох видів (змістовних модулів) легкої атлетики: біг, на середній дистанції (800м та 1500м) та штовхання ядра.

Схема модульно-рейтингових показників, яка була використана, складалася з двох частин. Перша (практична) — тестування та контрольні нормативи — давала можливість аналізувати рівень засвоєння студентами практичного матеріалу. Друга (теоретична) — бліцопитування та теоретичні знання — дозволяла контролювати рівень засвоєння теоретичного матеріалу з легкої атлетики. У роботі відповідно до частин схеми показників зроблено аналіз результатів накопичення балів студентами (максимальний дорівнює 100) за шкалою: недостатньо, достатньо, задовільно, добре, відмінно.

Прізвище, ім'я	Практичне тестування				Контрольні нормативи			Теоретичне тестування			
	Середні дистанції	Техніка бігу по віражу	Техніка штовхання ядра з місця	Техніка штовхання ядра зі скоку	Біг на 800м	Біг на 1500 м	Штовхання ядра	Бліцопитування	Теоретичні питання	Додаткові бали	Сума балів
Бали	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Рис. 1. Схема модульно-рейтингових показників з легкої атлетики у VII семестрі

Практичне тестування виконувалося через демонстрацію техніки виконання наступних легкоатлетичних вправ: високого старту, бігу по дистанції, бігу по віражу, техніки штовхання ядра з місця та зі скоку. Прийом контрольних нормативів здійснювався при використанні змагального методу.

Теоретичне тестування складалося з двох частин. Перша — бліцопитування по темі, яка вивчалася на попередньому занятті. Друга — теоретичні питання — це питання усіх наступних розділів програми, що вивчалися протягом I — VII семестрів по розділам: аналіз техніки легкоатлетичних вправ, вдосконалення техніки, методика викладання, правила змагань.

Протягом викладання дисципліни студенти самостійно заповнювали індивідуальну схему модульно-рейтингових показників. Аналогічні схеми заповнювалися студентами кожен рік (з першого по сьомий семестри). Ці схеми були розроблені згідно матеріалу, що вивчався у тому чи іншому семестрі. Вони є складовою частиною робочої програми курсу «Легка атлетика з методикою викладання». По закінченні семестру студенти отримували атестацію.

Аналіз використання можливостей з накопичених балів показав, що при практичному тестуванні кількість балів на «відмінно» отримали 17 % студентів, «добре» — 54 %, «задовільно» — 27 % (рис. 2). Це пояснюється тим, що рухові дії, які входили у тестування, є висококоординаційними (штовхання ядра з місця та зі скоку) і викликали у студентів певні труднощі. Виконання таких видів, як біг на дистанції 800м та 1500м, потребує розвитку загальної витривалості — одна із найважчих фізичних якостей. Виконання даних вправ, які складають основу легкоатлетичних видів, необхідне як для розвитку сили, швидкості та витривалості, так і для рейтингового оцінювання техніки їх виконання.

Практичне тестування показало, що технічне оволодіння легкоатлетичними вправами відбувається у студентів краще ніж складання контрольних нормативів. Студентів, які б отримали «недостатньо» - не було, «достатньо» - лише 2 %, «відмінно» та «добре» - 71 % у порівнянні з 58 % у розділі «Контрольні нормативи». Таким чином, при складанні контрольних нормативів, виявилось, що рівень розвитку швидкісно-силових якостей недостатній. Ті студенти, що не зуміли піднятися вище задовільного рівня (це 42 %), не використали можливості практичного здо-

бутку балів. Їм необхідно приділяти більше уваги теоретичному розділу оцінювальних параметрів.

шкала	1 частина		2 частина	
	Практичне тестування	Контрольні нормативи	Бліцопитування	Теоретичні знання
недостатньо	-	3	-	3
достатньо	2	16	6	9
задовільно	27	23	35	34
добре	54	48	37	31
відмінно	17	10	22	24

Рис.2. Результати накопичення балів згідно частини схеми модульно-рейтингових показників (у %).

Аналіз індивідуальних схем виявив, що студенти, які на брали відносно малу кількість балів за практичним тестуванням, змогли якісно підготуватися до наступного теоретичного і отримати, в більшості, кількість балів на «відмінно» та «добре».

Висновки. Встановлено, що використання модульно-рейтингової системи дозволяє викладачу і студенту контролювати накопичення балів протягом зазначеного періоду навчання та дає можливість планувати їх сумісні зусилля. Рейтингова система оцінювання стимулює підвищення інтересу та активності до кінцевого результату, що сприяє формуванню більш свідомого і активного відношення до навчальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Маленюк Т.В. Оцінка фізичної підготовленості студентів факультету фізичного виховання / Т.В. Маленюк //Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві: зб.наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А.В. Цьось, С.П. Козіброцький. - Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. - № 4 (20). - С. 87-90.
2. Сікорський П. Експериментальне положення про кредитно-модульну технологію навчання к вищих навчальних закладах. – Освіта. - 2004. - №19. -С. 4-5.
3. Холодов Ж.К., Теория и методика физического воспитания в спорте: [учеб. пособие для студентов ВУЗов, 20-е изд., испр. и доп.] /Ж.К.Холодов, В.С.Кузнецов. - М.: «Академия», 2000, - 480 с.